

Deinstitutionalizācijas process – pašvaldību izaicinājumi

Ilze Rudzīte
LPS padomniece
veselības un sociālajos jautājumos

2015.gada 28.septembris

Finansējuma apmērs, kas sekos klientam

LPS viedoklis

- 1) nav skaidri noteikts kāds finansējums un kādā apmērā sekos deinstitutionalizētam klientam par katru saņemamo sabiedrībā balstīto pakalpojumu, t.i. vienas vienības izmaksas.
- 2) vienas vienības izmaksu metodikā jāņem vērā reālās tirgus izmaksas, tādējādi neradot pašvaldībām papildus izdevumus

Ministru kabineta viedoklis

Vienas vienības izmaksu metodika šobrīd ir izstrādes procesā, kura ietvaros tiek definēta vienota pakalpojumu standarta likme, kas pamatota, apzinot reālos pakalpojumu sniedzējus un viņu pakalpojumu izmaksas divu kalendāro gadu laikā.

Sociālās palīdzības nodrošināšana

LPS viedoklis

3) pašvaldībām jāsedz papildu izdevumi, kas saistīti ar sociālās palīdzības nodrošināšanu no VSAC iznākušām personām

Atbilstoši LM informācijai – 2012.gadā VSAC klienta vidējais pensijas apmērs bija 105,3 euro

Ministru kabineta viedoklis

Sociālās palīdzības nodrošināšana saskaņā ar Sociālo un pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu ir pašvaldības pienākums neatkarīgi no tā vai persona ir vai nav bijusi VSAC klients.

Projekta administrēšanas izdevumi

LPS viedoklis

4) jāveic grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.313, sedzot pašvaldībām projekta administrēšanas izdevumus

Nepieciešams paredzēt, ka aprēķinā tiek ņemtas vērā ne tikai īstenošanas personāla izmaksas, bet arī pakalpojuma nodrošināšanas izmaksas

Ministru kabineta viedoklis

Ņemot vērā, ka DI projektu ietvaros projekta vadību nodrošina finansējuma saņēmējs, projekta administratīvās izmaksas Ministru kabineta noteikumos Nr.313 ir noteiktas finansējuma saņēmējam. Pašvaldībām kā projektu partneriem projektu ietvaros tiek nodrošinātas īstenošanas personāla atalgojuma izmaksas.

Ministru kabineta noteikumos Nr.313 plānots grozīt, nepārprotami nosakot, ka sadarbības partneriem tiks finansētas arī netiešās vai uzturēšanas izmaksas, kuras aprēķina 15% apmērā no īstenošanas personāla atalgojuma izmaksām. Netiešās izmaksas var tikt novirzītas arī administratīvo funkciju nodrošināšanai.

Priekšfinansējums

LPS viedoklis

5) pašvaldībām nav paredzēts priekšfinansējums sociālo pakalpojumu izveidei un nodrošināšanai

Nemot vērā atskaišu sarežģītību, kā arī to, ka nav IT rīka, kas nodrošinātu vienotas informācijas uzkrāšanu un apkopošanu, bažas rada gan pašvaldību, gan PR kapacitāte

Ministru kabineta viedoklis

Ministru kabineta noteikumi Nr.313 paredz mehānismu periodiskai projektu īstenošanā ieguldīto līdzekļu atgūšanai ar regularitāti līdz pat 1 mēnesim (ne biežāk kā reizi mēnesī), kas ir samērīgs slogs pašvaldības budžetam

Veselības aprūpe

LPS viedoklis

6) veselības aprūpes pakalpojumi no VSAC iznākušām personām tiks nodrošināti vispārējā kārtībā, kas esošo kvotu un ierobežotā valsts finansējuma apstākļos apgrūtinās gan sociālo pakalpojumu nodrošināšanu šīm personām un viņu psihiskās veselības stāvokļa stabilitātes saglabāšanu, gan arī apdraudēs citus pašvaldības iedzīvotājus

Jāveic izmaiņas veselības aprūpes pakalpojumu jomu reglamentējošajos normatīvajos aktos, nosakot no VSAC iznākušas personas kā prioritāru grupu, kā arī paredzēt papildu finansējumu šo personu veselības aprūpei.

Ministru kabineta viedoklis

Veids, kādā tiek sniegta veselības aprūpe personām ar psihiskās veselības traucējumiem, īstenojot DI, nevar būt pamats jaunas prioritārās grupas noteikšanai normatīvajā regulējumā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 16.jūnija protokollēmuma (protokols Nr.29 25.§) 6.punktu Veselības ministrija līdz 2018.gada 1.jūlijam izvērtēs un iesniegs Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par papildu finansējuma nepieciešamību veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai DI ietvaros 2019. un turpmākos gados.

Sasaiste ar ERAF projektiem

LPS viedoklis

- 6) nav precīzas informācijas par ERAF finansējuma saņemšanas nosacījumiem un apmēru, kā arī sasaisti ar Projektu. Precīzi jādefinē ERAF saņemšanas nosacījumi (kamēr nav renovētas vai uzbūvētas telpas jaunu sociālo pakalpojumu sniegšanai, tikmēr nav iespējams uzņemties saistības par klientu nodrošināšanu ar atbilstošiem sociālajiem pakalpojumiem).

Ministru kabineta viedoklis

ERAF nosacījumi (Ministru kabineta noteikumi pasākuma ieviešanai) tiks definēti 2016.gadā (2.-3.ceturksnī) paralēli deinstitutionalizācijas projektu ietvaros plānoto deinstitutionalizācijas plānu izstrādei, kas tiks izmantoti par pamatu ERAF projektu plānošanā. ERAF projektu uzsākšana plānota 2017.gadā (2.ceturksnī).

Citi problēmjaautājumi

- Mājoklis – pašvaldību dzīvojamā fonda trūkums
- Speciālistu nepietiekamība reģionos (sociālie mentori, sociālā darba speciālisti, veselības aprūpes speciālisti – psihiatri, bērnu psihiatri, psihiatrijas māsas u.c.)
- Nepietiekams audžugimeņu skaits, profesionālu audžugimeņu neesamība
- Psihiskās veselības aprūpes pakalpojumu pārklājums un pieejamība
- Klientu izvērtēšanas kvalitāte (iesaistītie speciālisti, novērošanas ilgums u.c.)

Citi problēmjaautājumi

- Sabiedrībā balstīto pakalpojumu pieejamība reģionos, ja to attīstība plānota 9 + 21 pārklājumā
- Nav paredzēta atgriešanās iespēja (termiņš, kādā to var izdarīt) VSAC, ja konstatē, ka personai šis ir atbilstošākais pakalpojums
- Izveidoto pakalpojumu finansēšana pēc projektā paredzētā 2 gadu termiņa, kura laikā izmaksas tiek segtas no projekta (pirmās izmaksas varētu būt 2018.gadā), bērniem ārpusģimenes aprūpē, bērniem ar invaliditāti, pieaugušām personām ar invaliditāti, kas turpina dzīvot sabiedrībā
- U.c.

Paldies par uzmanību!

Ilze.Rudzite@lps.lv

Tālr. 67508531